

REDACTIONEEL

Zoveel mensen, zoveel wensen

Iedereen wil oud worden maar niemand wil oud zijn, zo gaat het gezegde. Bij een slecht passende ruimtelijke omgeving is dit inderdaad goed voorstelbaar. Denk maar aan de isolatie die gepaard kan gaan met een verminderde persoonlijke mobiliteit. De moeite die een stuk lopen kan kosten als het trottoir vol met gaten en hobbelig is. Als er geen bankjes in de openbare ruimte te vinden zijn waardoor onderweg uitrusten lastig is. Dan nog de woonomgeving in een seniorencomplex waar de zorgrollen omgedraaid zijn: je zorgt niet meer actief voor anderen maar wordt verzorgd en bent een deel van je autonomie kwijt.

Het is bovendien niet vreemd dat veel ouderen opzien tegen een verhuizing naar een passende(re) woning. Natuurlijk zijn er soms praktische barrières zoals de vindbaarheid van geschikte woningen. Nederlandse woningcorporatie Mitros probeert hiervoor al wat drempels weg te nemen en heeft onlangs een 'senior-vriendelijke zoekpagina' gelanceerd. De pagina voorziet de ouderen van informatie over woningen die zij relevant vinden, op een gebruiksvriendelijke manier.

Hiernaast zijn er ook andere bezwaren voor een verhuizing denkbaar. Dit kan financieel van aard zijn, bij verkoop van een huis moet al snel gehuurd worden in de (dure) private sector. Ook psychologische aspecten kunnen een rol spelen. Eerdere verhuizingen zoals tijdens de studententijd, bij gezinsuitbreiding of een nieuwe baan hebben een leuke aanleiding, een seniorenwoning wordt toch vaak geassocieerd met een beperking van mogelijkheden – soms noodgedwongen. Om ouderen op een goede manier aan een passende woning te helpen moet dus niet alleen nagedacht worden over de aanwezigheid van liften en geraniums.

Al dagdromend over mijn eigen toekomstige seniorenwoning, bedacht ik dat het mooi zou zijn als deze te zijner tijd hetzelfde gevoel kan opwekken als mijn eerste studentenkamer. Hopelijk iets groter dan 6 m², maar toch een nieuwe fase in gaan met gelijkgestemden in de omgeving. Iets wat hierbij in de buurt komt is het 'knarrenhof': een groep woningen waarin ouderen coöperatief wonen en daarbij hun eigen woonomgeving deels kunnen vormgeven. Dit kan gezien worden als een nieuwe interpretatie van de middeleeuwse begijnhoven. Door het zelf organiseren is er meteen meer invloed op het kiezen van medebewoners. Mocht deze woonvorm daadwerkelijk op grote schaal voet aan de grond krijgen, dan is het zomaar mogelijk dat populaire bejaarden meteen een woonruimte vinden en anderen tientallen hospiteeravonden moeten bezoeken.

Het is duidelijk dat de vergrijzing zorgt voor een groeiemarkt in woonvormen voor ouderen, dit zal daardoor ongetwijfeld een diversificatie met zich meebrengen. Een korte zoekopdracht leert dat in Londen de luxe rusthuizen al uit de grond schieten, met kreten als redefining later living of 'het leven dat je wilt leven'. Het interieur doet nog het meeste denken aan luxe hotels, inclusief lobby, bar en sauna.

Dit is uiteraard niet voor iedereen weggelegd. Zo is het inwonen bij de kinderen langere tijd gebruikelijk geweest, al dan niet om financiële redenen. Al is het in vele culturen nog steeds ondenkbaar dat de zorg voor de ouders op leeftijd uitbesteed wordt – zij hebben immers ook hun hele leven voor de kinderen gezorgd. Als je niet in een verzorgingsstaat woont, kan het zijn dat het krijgen van meerdere kinderen haast voorwaardelijk is voor een kans op een comfortabele oudere dag.

Er wordt de laatste jaren in toenemende mate geëxperimenteerd met het laten inwonen van studenten bij ouderen, bijvoorbeeld in bejaardenhuizen. De studenten kunnen relatief goedkoop wonen en houden de ouderen gezelschap. Dit kan weer gezien worden als een ervaring van een ouder fenomeen van de hospita, de manier waarop vele studenten woonden voordat grootschalige studentencomplexen hun intrede deden.

In ieder geval laten al deze woonvormen een nieuwe of hernieuwde kijk op de laatste levensfase zien. Het is goed dat er meer aandacht voor komt, zowel vanuit het perspectief van de ontwikkelaar, de onderzoeker als de beleidsmaker.

Het zou mooi zijn als dit nummer voor de lezer kan dienen als gespreksopener. Neem AGORA eens mee naar de oudere(n) in jouw leven, en ga in gesprek over waar zij tegenaan lopen in hun dagelijkse woonomgeving. Ook jezelf is hopelijk een lang leven gegund. Denk er vandaag al eens over na hoe je wilt wonen als je oud(er) bent, en wat er vandaag al kan gebeuren om dat beeld werkelijkheid te laten worden. Veel leesplezier gewenst!

Rens Jonker
Hoofdredactie AGORA

COVERFOTO
Bron: Laura van Look (Pexels)

ACHTERGROND
Bron: Dominik Lange (Unsplash)

INFOGRAPHIC
Jakob D'herde